NOORD-BRABANDER.

Dicere verum
Quid vetat? HORATIUS.

NOMMER 154. 'S BOSCH. ZATURDAG, 24 DECEMBER 1831.

Uithoofde van de drie invallende FEESTDAGEN, zal de courant van dingsdag niet uitgegeven worden.

Engeland.

LONDEN, 14 *December*.

« Wij vernemen van goeder hand dat het russische kabinet ten aanzien van het jongste besluit der conferentie, betrekkelijk de zaken van Holland en Belgie eene gezindheid heeft te kennen gegeven, welke zeer wezenlijk verschilt van de meeningen, door de overige kabinetten van Europa, vóór het nemen van dat besluit, aan den dag gelegd.

» Welke ook de meening zij, die men over het vredes-tractaat tusschen Holland en Belgie koestere, kan er, naar ons inzien, slechts eene stem zijn omtrent de noodzakelijkheid van den kant van Rusland, om het besluit der conferentie te ratificeren, aangemerkt de russische ambassadeur betrekkelijk hetzelve gehandeld heeft overeenkomstig de instructien, welke hij van zijn hof ontvangen had. Wij zouden echter niet verwonderd zijn, na de voorbeelden, welke de zaak van Polen ons geleverd heeft, te vernemen, dat de bovenvermelde tijding juist is.

» Wat er van zij, het is steeds aangenaam en van de gunstigste voorteekenen voor de rust van Europa, dat dit verschil in de bijzondere wijze van zien van Rusland geenen invloed heeft op de volkomenste eensgezindheid, welke onder de groote Mogendheden heerscht; alle hebben zij vastelijk besloten, hunne verbindtenissen en den vrede van Europa te handhaven; en derhalve zal Rusland niet lang kunnen uitstellen om in een besluit te stemmen, van hetwelk die vrede ten grooten deele afhangt.»

(*Courier.*)

Frankrijk.

PARIJS, 19 *December*.

De diplomatie tusschen Frankrijk en Spanje is hier levendig. Laatstgemelde Mogendheid heeft hare noordelijke grenzen in de daad van troepen ontbloot, deze maatregel is ten gevolge eener met Frankrijk geslotene overeenkomst genomen. Het fransche kabinet verbindt zich daarbij, om al de spaansche uitgewekenen, die zich nog aan deze zijde der grenzen bevinden, en het spaansche gouvernement groote onrust baarden, binnen 's lands te doen terug trekken, terwijl het spaansche kabinet, van zijnen kant, deszelfs provinciale militie en recruten van Fransche uitgewekenen, waarmede het ons scheen te dreigen, insgelijks binnen 's lands zal roepen.

— Opgave der gewapende uitrusting, bestemd voor de expeditie van *don Pedro*:

» De landtroepen, die zich alrede te Terceira en op de andere eilanden bevinden, bestaan uit 6,000 man geoefende troepen en 2,000 recruten. Men hoopt dit getal met nog een paar duizend man vreemde troepen te vermeerderen.

» De thans bij de eilanden vereenigde zeemagt, bestaat uit een schooner van 12 stukken, een tweede schooner, een korvet van 36 stukken van Rio-Janeiro gekomen en eenen brik van 18 stukken, insgelijks van Rio gekomen.

» De zeemagt, die zich te Terceira nog moet vereenigen, zal bestaan uit een fregat van 1200 ton met 54 stukken voorzien, een ander van 900 ton en 44 stukken, een van 800 ton en 36 stukken, een korvet van 600 ton en 18 stukken, en drie stoombooten ieder van 400 tonnen.

» Voor deze zeemagt heeft men voor vier maanden levensmiddelen en soldij, gerekend van 1 Januarij aanstaande af.

» De volgende fournituren zijn naar de eilanden gezonden, als: 6000 komplete uniformen, twee maanden levensmiddelen voor de landtroepen en voor drie maanden aan soldij.

» De troepen zullen onder het opperbevel van eenen engelschen generaal staan, en de zeemagt zal gebruikt worden, om de havens van Lissabon en Oporto te blokkeren."

— De bisschop van Montauban is met den bisschop van Saint Brieuc op een bijzonder gehoor geweest bij Koning *Lodewyk Filips* en eerstgemelde heeft met Z. M. gedineerd.

Men heeft opgemerkt, dat de voordragt van den heer *Portalis* tot intrekking der wet, waarbij het vieren van de zon- en feestdagen wordt geboden, juist den volgenden dag gedaan is, waarop de opstand *uit gebrek aan werk* te Lyon is uitgebarsten.

De voorstanders van die losbandige vrijheid, die uit haat van God en godsdienst, gaarne alle banden wilden verscheuren, die den mensch tot zedelijkheid en ware deugd nopen, nemen gewoonlijk tot een voorgeven, dat door het vieren der zon- en feestdagen de werklieden in hunne onderhoudsmiddelen zeer gestremd en benadeeld worden. Zij willen hieromtrent wijzer dan de Voorzienigheid zelve zijn, die het voor den mensch noodzakelijk heeft geoordeeld, dat hij rustdagen heeft.

De ondervinding leert daarenboven, dat diegenen, die de zondagen aan den arbeid toewijden, zich de rust op andere dagen verschaffen, en waartoe het gebrek aan werk in de fabrijksteden hun genoegzame gelegenheid verschaft.

In Engeland, welk rijk als het klassiek land van vrijheid veeltijds wordt aangehaald, zijn de wetten op het vieren der zon- en feestdagen zeer streng en worden ook goed nagekomen. Het gouvernement geeft ten deze prijswaardige voorbeelden en de kamers hebben de gewoonte, bij het naderen der feesten, voor veertien dagen vacantie te nemen. Welk een voorbeeld tegen de thans heerschende beginselen!

Belgie.

BRUSSEL, 20 *December*.

De drukke koerier-wissel tusschen het engelsche gezantschap te Brussel en het kabinet van 's Gravenhage wordt toegeschreven aan de speciale commissie, met welke sir *R. Adair* sedert eenigen tijd belast is. De conferentie, niet op eene betamelijke wijze op derzelver definitief traktaat kunnende terugkomen, zoekt van de zaken, welke, ten gevolge der weigering van Holland, nog niet afgehandeld zijn, eene kwestie tusschen Belgie en Holland afzonderlijk te maken. Ten dien einde wordt sir *Robert Adair* geacht, voor rekening van Belgie alleen te onderhandelen, terwijl hij echter zijne instructien van de conferentie bekomt.

— De heer *Wallez*, secretaris onzer legatie te Londen, is gisteren (19) des morgens ten half 10 ure alhier aangekomen. Ten 10 ure had hij reeds audientie bij den Koning. Ten 11 ure was de raad van ministers vergaderd en is meer dan een uur lang vergaderd gebleven. De heer *Wallez* heeft ook eene lange conferentie met den minister van buitenlandsche zaken gehad. De beambten bij dit ministerie zijn dadelijk aan eenen aanhoudenden arbeid gesteld; drie beambten van het ministerie van financien zijn hun toegevoegd.

Een kabinets-koerier heeft last bekomen, om zich gereed te houden, om na eene laatste vergadering der ministers, welke ten 8 ure heeft plaats gehad, terstond te vertrekken; al deze bewegingen kondigen gewigtige tijdingen aan.

De Koning had reeds eergisteren, twee zijner particuliere koeriers, eenen naar Parijs en eenen anderen naar Londen afgezonden.

— Men verzekert, dat de heer *de Brouckere*, voor zijn vertrek naar Calais, den minister van financien verzocht had, om nog eenigen tijd met het ten uitvoer leggen van de wet op den vrijen uitvoer van krijgswapenen te vertoeven.

Van den 21.

Een protocol van den 14 december heeft de kwestie betrekkelijk het slechten der vestingen beslist; het schijnt echter, dat Frankrijk de bij dat protocol gemaakte bepalingen niet wil nakomen. Het is bekend dat de kwestie der vestingen door de vier groote Mogendheden, welke, met Frankrijk, de conferentie van Londen uitmaken, moest beslist worden, maar laatstgemelde mogendheid heeft zich, hoezeer geen deel aan de conferentie kunnende nemen, naar het schijnt, voorbehouden, om in de beslissing te berusten al of niet, naarmate zij naar haren zin zou zijn uitgevallen. Het schijnt alzoo, dat de beslissing van den 14 december niet naar den zin van gezegde mogendheid is. Dit is dus alweder eene nieuwe verlegenheid, welke ongetwijfeld nog meer protocollen zal doen geboren worden.

(*Courrier*).

— Bij besluit van den 18 dezer, is gelast, dat er dadelijk plaatselijke gezondheids-commissien te Roermonde, Sittard, Venlo en Waels zouden worden daargesteld. De respectieve ressorten dier commissien zullen nader bepaald worden.

— Men leest in den *Independant* het volgende:

« Eenige dagbladen hebben de tijding van de ratificatie der 27 artikelen door Oostenrijk en Pruissen, welke wij in ons n. van den 17 dezer, bij wijze van *post-scriptum*, hadden medegedeeld, in twijfel getrokken. Deze tijding was ons echter van eenen gewoonlijk wel onderrigten persoon geworden. Nieuwe renseignementen, welke wij gekregen hebben, stellen ons in staat om te

bevestigen dat een brief van een lid der conferentie, bij eenen der geloofwaardige diplomaten te Brussel ontvangen, meldt dat de heeren *Bulow* en *d'Esterhazy*, de ratificatie van hunne Hoven ontvangen hebben en die ratificatien zullen uitgewisseld worden, zoodra die van Keizer *Nikolaas* te Londen zal zijn aangekomen.»

Nederlanden.

'sHERTOGENBOSCH, 23 *December*.

De antwoorden van het gouvernement op de aanmerkingen van de afdeelingen der tweede kamer van de staten-generaal, betrekkelijk het ontwerp van wet, tot vaststelling van de middelen, tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van 1832, zijn thans gedrukt en aan de leden rondgedeeld. In de inleiding zegt het gouvernement, dat men tot het tijdstip gekomen is, waarin het dringend noodzakelijk wordt, om de heffing van de belastingen tegen den aanvang van het volgend dienstjaar te verzekeren, waartoe in de wet zoodanige wijzigingen zijn voorgeslagen, geschikt om voorloopig den gang der zaken te handhaven en die verbeteringen en verhoogingen door middel van opcenten in te voeren, waaromtrent men vermeent, naar aanleiding van de gemaakte bedenkingen, zich te mogen vleijen, dat over het algemeen genoegzame geneigdheid tot aanneming bestaat.

Met betrekking tot de belasting op de brandstoffen wordt onder anderen, bij die beantwoording gezegd:

«Wat betreft de invoering van eenen accijns op den *turf* en de *steenkolen*, zijn de bedenkingen zoo gewigtig en van zoo vele zijden gemaakt, dat zij een nader en zeer opzettelijk onderzoek vereischen. Men zal met zorg overwegen al hetgeen omtrent het onderwerp is aangevoerd, en eerst daarna zal er omtrent het al of niet invoeren van eene belasting op de brandstoffen, in gelijken of in eenen anderen vorm, al ware het ook tot een geringer dan het eerst geraamde montant, kunnen worden beslist; intusschen wordt zij in de reeks der accijnsen voor alsnog niet opgenoemd.»

De raming van hetgeen volgens de nu gewijzigde wet zal kunnen worden ingevorderd, zal volgens de berekening van het gouvernement, aanmerkelijk beneden de onderstelde behoeften doen blijven: een bijgevoegde staat brengt de opbrengst alleen tot *f* 42,712,682-42, en alzoo ruim zes millioenen beneden de eerste raming, in welke laatste som nader zal behooren te worden voorzien, en waaromtrent dus de deliberatien, hetzij op de reeds voorgestelde middelen, hetzij op andere maatregelen van voorziening, verder in de eerste maanden van het naast volgend jaar zullen worden voortgezet, overeenkomstig hetgeen nu bij het tweede artikel der gewijzigde wet zal worden bepaald.

Het voornoemd gewijzigd ontwerp van wet is van den volgenden inhoud:

«WIJ WILLEM, enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo wij in overweging hebben genomen, dat de belastingen ten behoeve van den staat behooren te worden vastgesteld, in verband met het bedrag der behoeften, zoo als die voor 1832 berekend worden en bepaald zijn bij de wet tot regeling van de begrooting voor dat jaar;

Zoo is het, dat wij, den raad van state gehoord en met gemeen overleg der staten-generaal, hebben goedgevonden en verstaan bij deze:

Art. 1. Ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting over 1832, zullen voorloopig worden gebezigd:

a. De rijks directe belastingen, de accijnsen en de registratie, en verdere indirecte belastingen op het zegel, de griffie, de hijpotheken en de successien, zoo als dezelve thans nog worden geheven, te weten: 1° de *grondlasten* tot *f* 8,427,321 in hoofdsom; 2° de belasting op het *personeel*; 3° het *patentregt*; 4° de *accynsen*, in derzelver wetten zoodanig gewijzigd als noodzakelijk zal worden bevonden, en vermeerderd met eenen nieuwen accijns op de harde en zachte *zeep*, en 5° het regt van *registratie* en de verdere *indirecte belastingen* uitgebreid.

b. 1° veertig opcenten op de hoofdsom der grondlasten, 2° vijf en zeventig opcenten op de belasting; 3° nog vijftig opcenten op het patentregt, met uitzondering van dat van de eigenaars, schippers of directie voerenden van binnenschepen, schuiten, of vaartuigen, welker aanslagen alleen aan vijf en twintig opcenten zullen zijn onderworpen; 4° vijf en twintig opcenten, op de accijnsen, en 5° vijf en twintig opcenten op de indirecte belastingen.

c. De regten op den in-, uit- en doorvoer, het buitenlandsch tonnegeld, de watertollen en de baak- of vuurgelden.

d. Het regt van waarborg op de gouden en zilveren werken, en de opbrengst der posterijen en der loterij.

e. De inkomsten der domeinen, van onzen beminden zoon, prins *Frederik* der Nederlanden, overgedragen bij de wet van den 25 mei 1816 (*Staatsblad*, n°. 25).

f. Eindelijk, de opbrengs van de te verkoopen goederen, buitenwogene inkomsten en alle verdere toevallige baten.

Art. 2. Ter aanvulling van de bij het vorig artikel opgenoemde middelen zullen in den loop van het jaar 1832 nadere wettelijke bepalingen worden gemaakt.

Art. 3. Ter voorziening in de buitengewone pensioenen, lijfrenten en andere afloopende betalingen, voorkomende op den bij deze wet gevoegden staat, zullen worden gebezigd:

a. Eene uitkeering van *een millioen vijf honderd negen en dertig duizend en tachtig gulden, zeven en zeventig en een halve cents* (1,539,080-77½) door het amortisatie syndicaat aan de schatkist te doen, volgens art. 9 der wet van den 27 december 1822 (*Staatsblad*, n°. 59).

b. Eene uitkeering van *vier honderd vijf en twintig duizend gulden* (*f* 425,000), door het amortisatie syndicaat aan de schatkist te doen, volgens art. 1 der wet van den 6 junij 1824 (*Staatsblad*. n°. 38.)

Lasten en bevelen enz.»

— Het verdrag der centrale afdeeling, omtrent het ontwerp der begrooting van uitgave voor het jaar 1832, welk ontwerp van wet aan de orde van den dag is, is mede gedrukt en aan de leden rondgedeeld. Daaruit blijkt, dat vele leden bij hunne gemaakte bedenkingen blijven volharden, en dat men van gevoelen is, dat onderscheiden takken van bestuur als nog voor meerdere vereenvoudiging en bezuiniging, hetzij dadelijk, hetzij in het vervolg, vatbaar zijn; dat vele uitgaven te hoog zijn opgevoerd, en dat zij van de noodzakelijkheid doordrongen zijn, dat het gezamenlijke bedrag der jaarlijksche uitgaven meer in overeenstemming moet worden gebragt met de krachten der natie, die, bij het duurzaam hooger opvoeren of vermeerderen der thans bestaande belastingen, aan eenen last, haar vermogen te boven gaande, onderworpen zou worden.

Na de mededeeling der aanmerkingen aan het gouvernement, is daarvan ontvangen eene nota, waarmede de centrale afdeeling haar rapport sluit. In die nota zegt de regering, met leedwezen uit de processen-verbaal der afdeelingen gezien te hebben, dat hare bedoelingen miskend zijn en het denkbeeld gevormd is, als of men op den weg van bezuiniging en vereenvoudiging, welke zoo ernstig is ingeslagen, niet zou wenschen voort te gaan. Zulk eene meening vond hare wederlegging niet alleen in de ondervinding van de over vroeger jaren steeds in dien zin voortgezette pogingen, welke slechts door omstandigheden, van de regering onafhankelijk, zijn gestuit, maar ook bijzonder in de vergelijking der uitgaven, gebragt en gevestigd voor den loopenden dienst, met die voorgedragen voor 1832, als zullende het uit die vergelijking, met opzigt tot onderscheiden hoofdstukken, kunnen blijken, dat reeds hoogstbelangrijke sommen in uitgave werkelijk zijn gespaard.

Verder wordt in die nota gezegd, dat 's Konings stellig verlangen tot waarborg mag strekken, dat niets aan het volstrekt noodige van de gebragte uitgaven besteed zal worden; men was te zeer doordrongen van het drukkende der lasten, onder welke de omstandigheden de getrouwe natie hebben gebragt, om niet alles aan te wenden, wat met haar wezenlijk belang kan worden overeengebragt, ten einde die lasten te verligten.

— Men verneemt dat, ten gevolge der gemaakte bedenkingen door de leden, de wet tot vaststelling der buitengewone uitgaven en de middelen tot derzelver bestrijding, eene geheele omwerking zal ondergaan, en thans de uitgaven zullen worden bepaald op omstreeks 17 millioen gulden, zullende de regering van de leening van 138 millioen, hetzij vrijwillig of verpligt, niet meer dan het vereischte bedrag, voor het eerste half jaar van 1832 beschikbaar, verkrijgen. De voorgedragen wetten omtrent de middelen, die ieder in afzonderlijke ontwerpen vervat zijn, behelzen vele nieuwe verordeningen doch het bedrag der reeds voorgedragene belastingen ondergaat daarbij geene verandering.

— In het proces verbaal der afdeelingen over het ontwerp van wet, betreffende de ligting van de militie, in 1832, wordt aangemerkt, dat, hoezeer men het doel dier voordragt niet kan miskennen, men hetzelve toch drukkende moet oordeelen, vooral bij het nog in dienst verblijven van de klassen van 1826 en 1827. Er werd alzoo gewenscht, dat de omstandigheden spoedig die gunstige wending mogten nemen, dat ook in dit opzigt de natie kon ontheven worden van het ongerief, dat in zoo vele betrekkingen ontstaat, uit het in dienst houden van een zoo groot aantal ingezetenen. Sommigen meenden, dat het krijgsleven niet buiten noodzakelijkheid behoort te worden uitgebreid; dat, daar de klassen van 1826 en 1827, als ook de buitengewone opgeroepene manschappen tot aanvulling van het buitengewoon vijfjarig contingent, nog in dienst zijn, er geene zevende ligting kon plaats hebben, en vooral niet voor het ontslaan der vorigen, daarop regt verkregen hebbenden. In het tegenovergestelde geval zou de plaatsvervanging al te moeijelijk en te kostbaar zijn, daar de zich in dienst bevindenden daartoe hunne genegenheid niet zouden kunnen aan den dag leggen.

Behalve dat een lid op de aanneming der 24 artikelen aandrong, is nog aangemerkt, dat de ligting een man over de 500 zielen moest beloopen; dat de berekening van diensttijd, voor

aangekomene vrijwilligers bij het leger, niet moest plaats hebben naar 1°. december 1820, maar naar den 1 september van dat jaar, toen het meerendeel derzelve is aangenomen, en dat men geene reden heeft tot beperking van de nommerverwisseling binnen hetzelfde militie ressort en niet over de geheele provincie.

— Gisteren is te Breda een handels-koerier, van Parijs naar Amsterdam bestemd, doorgekomen.

Nog zijn dienzelfden morgen twee koeriers, insgelijks naar Parijs bestemd, doorgekomen; een derzelve was van het oostenrijksch consulaatschap afgezonden.

— De heer *Mollerus*, die vroeger als buitengewoon gezant van den Koning der Nederlanden aan het beijersche hof stond, is thans in gelijke hoedanigheid aan het keizerlijke oostenrijksche hof geaccrediteerd.

— Men meldt uit Luik, van den 16 dezer, het volgende:

Ter gelegenheid van den verjaardag en van het vredes-tractaat, is er in de cathedrale kerk van St. *Paulus*, door mgr. *van Bommel*, onzen bisschop, een *Te Deum* gezongen. Alle burgerlijke en militaire autoriteiten woonden hetzelve bij. Onmiddelijk daarna hield de kolonel *Ysenbrand*, kommandant der provincie, vergezeld door den generaal *Kenor*, en den plaatselijken kommandant, revue over het geheele garnizoen, bestaande voor het oogenblik uit 3 bataillons van het 1ste regement jagers te paard, 3 bataillons van het 2de regement van linie, de depôts van het 5de en 11de regement van linie, en eene compagnie artilleristen van de 10de batterij. Daarna werden er honderd en één kanonschoten gelost.

— Zijne Eminentie de kardinaal *Ignatius Nazalli*, geboren te Parma, in den jare 1760, voormalig nuntius in het koningrijk der Nederlanden, is te Rome overleden. Hij was door Z. H. *Leo XII* in 1827 tot de waardigheid van kardinaal verheven en behoorde tot de orde van de kardinalen priesters.

— Men blijft nog in het onzekere, omtrent den aard der voor ons rijk gunstige uit Rusland ontvangene berigten, doch men wil daaromtrent weten, dat Keizer *Nikolaas* zou verlangen dat de 24 artikelen nogmaals in rijpe overweging zouden genomen worden, voornamelijk wat betreft de artikelen omtrent de vaart op de Schelde.

Volgens eenen brief uit Lyon begint de order zich aldaar te herstellen. Dezelve wederspreekt tevens de geruchten alsof de carlisten de aanstookers van den opstand zouden geweest zijn, en verzekeren tevens, dat het volk geenszins bezield was met eenen haat tegen den godsdienst; gedurende het hevigste van het gevecht, wordt daarin gezegd, hadden de werklieden eene veiligheids-wacht aan den pastoor van Sint *Polycarpe* gezonden, omdat de la Vieille Monaije, waarin die Kerk gelegen is, het theater van het hevigste gevecht was; ook hadden zij eene deputatie naar het seminarie gezonden, om de heeren te verzekeren dat hun geen stoornis zoude worden gedaan; de geestelijken hebben ook, gedurende de bewegingen, gerust door de straten gegaan, om hunne bedieningen uit te oefenen, en zijn door niemand slecht bejegend.

Uit verschillende berigten blijkt, dat de poolsche krijgslieden, die op oostenrijksch en pruissisch grondgebied zijn geweken, geenszins genegen zijn naar Polen terug te keeren: zij blijven de uitnoodigingen weigeren, die hun deswegens gedaan worden. Zij schijnen de hun gedaan wordende beloften te mistrouwen en niet alleen voor de mishandelingen te vreezen, die zij van de poolsche en russische edellieden zullen te lijden hebben, maar ook voor eene vervoering naar de binnenlanden van Rusland. De verordeningen, die uitgevaardigd zijn, waarbij aan de opperbestuurders de bevoegdheid is toegekend, om zelfs diegenen der opstandelingen of de daarmede in betrekking gestaan hebbenden, met den dood te straffen, ofschoon zij bij de regtbank mogten zijn vrijgesproken, kan daartoe ook wel aanleiding geven.

In de vergadering van den 14 december heeft de kamer der vertegenwoordigers te Parijs, de voordragt met 195 tegen 170 stemmen aangenomen, waarbij de wet van den 8 mei 1816, houdende de afschaffing van de echtscheiding, wordt ingetrokken. — Die zich de discussien herinneren, welke destijds hebben plaats gehad, en vooral de redevoering door den heer *Bonald* uitgesproken, moeten overtuigd wezen dat niet alleen den godsdienst, maar ook de zedelijkheid en de ware belangen van den staat tegen de echtscheiding pleiten. — Wij deelen hier een artikel mede, dat in een geacht dagblad, nopens dit onderwerp, gelezen wordt.

«Men heeft het door den heer *Odillon Barrot*, namens de commissie, belast met het onderzoek van het voorstel van den heer *de Schonen*, over de echtscheiding gedaan rapport bekend gemaakt. Wij waren voornemens om eenige aanmerkingen op dat rapport mede te deelen, waarvan de steller tot de aanneming van het ontwerp besloten heeft. Er waren inderdaad vele valsche en scherpe stellingen in dit rapport te berispen; maar de overhaasting, welke men gemaakt heeft in het sluiten der algemeene discussie in de zitting van vrijdag, en met het stemmen van het eerste artikel der wet, zoude onze aanmerkingen overtollig maken. Het schijnt dat de partij gekozen was om het ontwerp bijna zonder discussie aan te nemen. Een enkel lid, de heer *Merlin*, heeft het ontwerp als zedeloos en noodlottig bestreden. Men is verwonderd dat de heer *Bernyer* in eene zóo gewigtige omstandigheid niet het woord heeft opgevat; hij heeft zich vergenoegd met tegen de wet te stemmen, en eenige leden der centrums hebben in het geheel niet gestemd. Geen der ministers heeft de minsie poging tot het verwerpen van het voorstel gedaan; zij hebben waarschijnlijk dit geschil als te weinig belangrijk beschouwd om in het strijdperk te treden. Men heeft de openbaarste valschheden laten doorgaan, zonder dezelve te berispen; zoo heeft onder anderen de heer *Parant* gezegd, dat de wet op de echtscheiding tot geen misbruik had aanleiding gegeven; en de heer *Aguillon-Pojol* heeft staande gehouden, dat men, in den tegenwoordigen staat onzer beschaving de zwarigheden van de echtscheiding niet te vreezen had; dat alles heeft het voorkomen van eene spotternij. Maar de redevoering van den heer *Salverte* is vooral een wonder van domheid en stoutmoedigheid. Deze redenaar zeide, dat de echtscheiding reeds zeer langen tijd in de roomsche Kerk was toegelaten. Indien de heer *Salete* wat meer gemeenzaam met het Evangelie was, dan zou hij daarin gezien hebben, hetgeen de Zaligmaker zegt: *Dat de mensch niet scheide, hetgeen God vereenigd heeft.* Hij zou daarin gezien hebben, dat, ofschoon *Moises* de echtscheiding aan de Joden geoorloofd had, dit geschiedde wegens *de hardheid hunner harten. Het was alzoo van den beginne niet*, voegt *Jesus Christus* er bij: *Ab initio autem non fuit sic.* Getrouw aan deze leer, heeft de roomsche Kerk nooit de echtscheiding erkend. De voorbeelden, welke de heer *Salverte* heeft aangehaald, bewijzen niet, dat de echtscheiging gebruik was; zij bewijzen slechts, dat de huwelijken met beletselen of niet met de voorgeschrevene formaliteiten bekleed, nietig verklaard werden. De heer *Salverte* heeft Polen aangehaald; is het wel ter goeder trouw om nog aan te halen, hetgeen in dat land geschied, na de uitleggingen, welke daarvan zoo dikwijls gegeven zijn? Neen, het geschil over de echtscheiding is geen geschil van veranderlijke tucht; het is een geschil van grondleering (dogma), gegrond op de H. Schrift, en steeds in de Kerk vastgesteld. De menschelijke wetten zullen tegen dat oude en waarlijk maatschappelijk leerstuk niets voorstellen of bevelen, al de kreten der losbandigheid en ongodisterij zullen een godsdienstig en zedelijk grondbeginsel niet verdonkeren, en de ongeregeldheden, welke wij voor veertig jaren hebben zien uitblinken, en die, welke wij andermaal zullen zien geboren worden, zullen eenmaal, dit is te hopen, de wijsheid van het goddelijk voorschrift doen gevoelen: *Quod Deus conjunxit, homo non separet;* (wat God vereenigd heeft, scheiden de menschen niet).»

E R R A T U M.

In ons vorig nommer, 3de bladz., 1ste kolom, 34ste regel van boven, staat abusievelijk: *Engelschen gevolmagtigden*; lees: *Belgischen gevolmagtigden.*

Priester, Prijs, per stuk, 5 cents, de 25 *f* 1.00, de 50 *f* 1,75 en de 100 *f* 3.00.

8°. NECROLOGIE, of Korte Levensbeschrijving van den Hoogwaardigen Heer ANTONIUS VAN ALPHEN, Vic. Gen. Apost. van het Bisdom van *'s Bosch*. Prijs 10 cents.

BEKENDMAKING.

225. *** Bij de Gebroeders *LANGENHUYSEN*, te *'s Hertogenbosch*, zijn te bekomen:

Het Welgelijkend Portret van Koning W I L L E M den Eersten, op Chineesch papier, à . . . . . . *f* 2.00.
Idem van den Veldmaarschalk Prins van ORANJE, à - 1.00.
Idem van Prins A L B E R T van Pruissen, op Velijn papier, à . . . . - 1.20.

226. *** *TE HUUR OF TE KOOP*, om met Pinxteren te aanvaarden:

Het P O S T H U I S te *Heesch*, gelegen aan den Straatweg van *'s Bosch* op *Grave*, thans bewoond door N. VAN DEN HURK, zeer geschikt voor L O G E M E N T en U I T S P A N N I N G, en waarin die Affaire met het beste Succes wordt uitgeoefend, met ruime S T A L L I N G, A C H T E R H U I S en R IJ S C H U U R, aan den Weg, met *twee aparte* S T A L L E N voor 12 Paarden, den eenen thans in gebruik voor de Post-Paarden der Diligence, met alle daar bij- en omliggende L A N D E R IJ E N, zoo B O U W als W E I L A N D, H O U T G E W A S en B O S S C H E N, groot, ruim 7 Bunders of Morgen, oude maat; zijnde het HUIS ingeschreven in de Brand-Assurantie, voor *f* 3,000. Te bevragen bij den Eigenaar, J. A. COOLEN, Vendumeester te *'s Hertogenbosch*.

PRIJZEN DER GRANEN.

'S HERTOGENBOSCH, 7 *December*.

Rogge,	*het nederlandsch mud,*	*f* 8-85 à 9-33.
Boekweit,		» 5-30 à 5-16.
Haver,		» 3-00 à 2-83.
Garst,		» 0-00 à 0-00.
Het nederlandsch pond boter.		» 0-80 à 0-70.

De drie nederlandsche ponden roggebrood 36 cents.

EINDHOVEN, 13 *December*.

Tarwe,	*het nederlandsch mud:*	*f* 0-00 à 0 00
Rogge,		» 8-20 à 0-00
Boekweit,		» 5-80 à 0 00
Haver,		» 3-80 à 3.60
Het nederlandsch pond boter.		» 0-75 à 0-70

De vier nederlandsche ponden roggebrood 42 cents

BEURSPRIJS DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, *den* 20 *December*.

					gebl.
NEDERL.	Werkel. Schuld. . . .	à 2 1/2 pCt.	39 1/2 à 40 1/4		40 5/8
———	Uitgestelde schuld		15/16 à 1		31/32
———	Kansbiljetten . . . . *f*		15 à 15 1/4		15 3/8
———	Recepis., geldl. 1830,	à 5 pCt.	77 3/4 à 78 1/4		78 1/4
———	Schatk. bilj., groote .	» 6 »	91 3/4 à 92 1/4		92
———	Dito kleine à *f* 100 .	» 6 »	92 1/2 à 93 1/2		
———	Dito, dito à » 50 .	» 6 »	96 1/2 à 97		
———	Vrijwillige Geldleening.	» 6 »	86 1/4 à 87 1/4		86 3/4
———	Amortisatie-Syndikaat.	» 4 1/2 »	64 1/2 à 65 1/4		65
———	Dito, dito	» 3 1/2 »	52 à 52 1/2		
———	Anticipatie-billet. 1831.	» 6 »	à		
———	Handel-Maatschappij .	» 4 1/2 »	74 1/4 à 74 3/4		74 1/2
FRANKRIJK.	Ins. op het gr. boek	» 3 »	69 1/2 à 70		69 3/4
———	Certifikaten van dito .	» 5 »	à		
RUSLAND	Bij *Hope* en C. . . .	» 5 »	91 3/4 à 92 1/4		92
———	Bij dezelfde 1828 en 29	» » »	93 à 93 1/4		93 1/4
SPANJE	Cert. van insch. gr. boek	» » »	7 1/2 à 7 3/4		7 5/8
———	dezelfde te Amsterdam	» » »	46 3/4 à 47 1/4		47 1/8
ENGELAND	geconsolideerde . .	» 3 »	83 1/2 à 83 3/4		
NAPELS.	Certificaten		73 1/2 à 74		

Volgens eene opgave die door het gouvernement in het jaar 1829 gedaan is, bedroeg het getal der kerkleeraren van protestantsche kerkgenootschappen die uit 's rijks kas bezoldigd werden, als volgt:

PROVINCIEN.	Hervormden.	Lutherschen.	Remonstrant.	Doopsgezinden.	Jansenisten.	Roomsch-kath.	Israeliten.	Totaal.
Braband.	99	3	» »	» »	» »	323	2	340
Gelderland.	203	5	» »	3	» »	430	8	324
Amstelland.	239	24	7	56	11	480	32	414
Maasland.	296	46	21	7	14	131	10	369
Zeeland.	103	3	» »	4	» »	44	4	110
Utrecht.	87	3	6	1	8	59	7	139
Vriesland.	210	3	1	69	1	34	5	364
Overijssel.	88	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	5	134
Groningen.	159	5	» »	20	» »	48	5	198
Drenthe.	42	1	» »	» »	» »	1	1	44
TOTAAL.	1526	66	35	182	34	657	76	2337

En volgens eene opneming, die in het jaar 1808 is gedaan, bedroeg het getal der kerkleeraren van de onderscheidene kerkgenootschappen, als volgt:

DEPARTEMENTEN.	Hervormden.	Luterschen.	Remonstrant.	Doopsgezind.	Totaal.
Noord-Braband.	98	3	» »	» »	101
Gelderland.	201	6	» »	» »	207
Noord-Holland.	204	49	6	11	240
Zuid-Holland.	268	46	16	» »	300
Zeeland.	116	4	» »	2	122
Utrecht.	72	4	1	» »	77
Vriesland.	208	3	1	18	230
Overijssel.	76	3	» »	8	87
Groningen.	156	5	» »	9	170
Drenthe.	43	» »	» »	» »	43
TOTAAL.	1,447	63	24	35	1569

Alsmede waren, volgens de opneming bij de onderscheidene kerkgenootschappen, in gebruik, een getal van kerkgebouwen, als volgt:

DEPARTEMENT.	Hervormden.	Luterschen.	Remonstrant.	Doopsgezind.	Jansenisten.	Roomsch-kath.	Israeliten.	Totaal.
Braband.	104	3	» »	» »	» »	223	10	304
Gelderland.	494	5	» »	3	» »	400	19	321
Amstelland.	230	16	5	54	11	110	18	444
Maasland.	242	10	17	4	11	77	5	369
Zeeland.	92	3	» »	3	» »	10	3	110
Utrecht.	76	2	6	1	6	41	7	139
Vriesland.	272	3	1	55	1	31	5	368
Overijssel.	72	3	» »	14	» »	42	3	134
Groningen.	159	5	» »	19	» »	44	1	198
Drenthe.	39	1	» »	» »	» »	1	5	46
TOTAAL.	1453	51	29	150	32	649	73	2387

Te *'s Hertogenbosch*, bij de *GEBROEDERS LANGENHUYSEN*, drukkers en uitgevers.